

AMEA

Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu

Müqayisəli ədəbiyyatşünaslıq, 2019, № 1

Daxil olma: 05.02.2019

Qəbul olma: 15.03.2019

Səhifə: 100-105

ISSN: 2663-4414

UOT: 821(=512.1)

Təranə Həşimova*

ÖZBƏK ŞAİRİ TAHİR QƏHHAR YARADICILIĞININ BƏDİİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ: BƏDİİ TƏRCÜMƏDƏ MİLLİLİK

Açar sözlər: özbək, Azərbaycan, müasir, ədəbi, şeir, milli, müstəqil

Key words: Uzbek, Azerbaijan, modern, literary, poem, national, independent

Ключевые слова: узбекский, азербайджанский, современный, литературный, стихотворение, национальный, независимый

1991-ci ildən bəri Azərbaycan və özbək xalqlarının müstəqillik qazandıqları son 26 ilin yaradıcılıq əlaqələri daha çevik və daha məzmunlu xarakter daşıyır. Xalqlarımız arasında folklardan bəri yol gələn ədəbi əlaqələr müxtəlif ədəbi-tarixi mərhələləri arxada qoymuşdur. Respublikamızın Prezidenti cənab İlham Əliyev haqlı olaraq qeyd edir ki, müasir əməkdaşlıq ortaq mədəniyyətimizin davamıdır: – “Türkdilli ölkələrin əməkdaşlığının təməli bizim ortaq tariximizdir, ortaq mədəniyyətimizdir, etnik köklərdir” [1, s.1].

Müstəqillik dövründə Azərbaycan və özbək xalqlarının ədəbi əlaqələrinin yeni mərhələsində müasir dövrdə özbək xalqının milli şairi, türk xalqlarının mədəni inteqrasiyasında xüsusi xidmətləri olan, yaradıcılığını türk xalqlarının milli kimlik, azadlıq haqlarının tərcümanı kimi dəyərləndirən biləcəyimiz özbək şairi Tahir Qəhharın sənəti və fəaliyyəti xüsusi xətlə seçilir.

Özbək şairi Tahir Qəhhar 1953-cü ildə Özbəkistan Respublikasının Nəməngan vilayətinin Törəkorgan rayonunda anadan olub. 1975-ci ildə Daşkənd Universitetinin Jurnalistika fakültəsini bitirib. Sonra Özbəkistan Radiosunda, "Şərq ulduzu" jurnalında redaktorluq, bölüm müdirliyi, Qafur Qulam nəşriyyatında baş redaktor köməkçisi, son illərdə isə Cihan Dilləri Universitetində elmlər namizədi alimlik dərəcəsi ilə müəllim və "Cihan ədəbiyyatı" jurnalında bölüm müdiri olaraq çalışmışdır. Özbək və Türkiyə ədəbiyyatını araşdırma obyektinə çevirən Tahir Qəhhar namizədlilik dissertasiyasını Türkiyə ədəbiyyatı üzrə müdafiə etmişdir. 1980-ci ildə onun ilk kitabı olan “Оқ ўрик” (“Ағ әрик”), 1982-ci ildə seçilmiş şeirləri toplanmış «Оқаётган дарё» (“Ахан чай”), 1984-cü ildə «Осмон кимники?» (“Göy kimindir?”), həmin ildə «Эшик тақиллаётир» (“Qarı döyülür”), 1987-ci ildə «Кун кўзи» (“Gün gözü”), 1989-cu ildə «Юлдузлар менинг боғим» (“Ulduzlar mənim bağçam”), 1990-cı ildə «Тоғнинг парвози» (“Dağların pərvazi”), 1992-ci ildə isə «Оташғиёх» (“Yaxşı dərmanlar”) kitabları işıq üzü görmüşdür [2, s.2]. Tahir Qəhhar 1994-cü ildə “Хур Туркистон учун” (“Türküstanın azadlığı naminə”), “Özbek çocuk edebiyatı ve yayıncılığı” publisistik məqalələri, 1995-ci ildə Ankarada nəşr olunan “Бугунги ўзбек шоирлари” (“Müasir özbək şairləri”) kitabı, 1996-cı ildə İsmayıl Akanın “Амир Темур даври тарихи” (“Əmir Teymurun dövrü və tarixi”), 2000-ci ildə nəşr olunan “Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi. Özbek Edebiyatı III (Cilt 16)” və digər özbək və Türkiyə türkcəsindən qarşılıqlı tərcümələri ilə türk xalqlarının dünəni, bu günü və gələcəyi arasında bağların bərpasına, azadlığa qovuşmağın təntənəsinə xidmət etmişdir.

* Z.M.Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutu. Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru. E-mail: tarana_nur@yahoo.com.tr

60-80-ci illər özbək şeirində azad təfəkkürlü yeni milli şairlər sələfləri Çolpan və Aybəyin yolunu davam etdirərək, milli haqlarının şeirdə müdafiəçisinə çevrildilər. Özbək akademiki Bəxtiyar Nəzərov qeyd edir ki, Tahir Qəhhar, ədəbiyyata 80-ci illərdən sonra həqiqət və ədalət mənbəsindən su içən yeni dalğayla gəlmiş, sıradaşlarından daha cəsarətli, məntiqi emosiyasının daha güclü olması ilə seçilmişdir. Tahir Qəhhar şeiri hər şeydən öncə, hansı mövzuda yazmasından asılı olmadan cəsarətli fikirləri ilə zəngindir. Dövrün uzaqgörən yaradıcıları kimi Tahir Qəhhar da Sovet boyunduruğu altında azad ruhunu sıxıntı içində hiss edir, şeirinin cəsarət diliylə boyunduruqlara etiraz edirdi. Şair 1984-cü ildə 60-cıların istiqlal düşüncəsini 90-lara, müstəqillik dövrünə yetişdirən "Bitiktaştaki Yazı" şeirini cəsarətlə qələmə alır:

*Bahar keçər, gələcəyə,
Çiçəklər qalar bu dünyada.
Alovu sönmüş ocaqlarda
Küllər qalar du dünyada.
Hamısına dözmək mümkün,
Ən pisi - bəzi ölkələrin
Başçıları kölədir, ondan
Qullar qalar bu dünyada [3, s.1].*

Şairin bu şeirində heç bir əlavə sözə ehtiyacı olmadan, hər misrası atalar sözünün dəyərində, qısa cümlələrlə bitkin bir fikir ifadə etmək xüsusiyyətində olması ilə insan övladının nəfsinə, ruhunun ehtiraslarına qurban etdiyi dünyanı çalxaladığı, əsarətlərin, zümlərin dinc insanların yaşamını işgəncəyə çevirdiyini və sovetlər dövründə düzgün seçilməyən, vətən sevgisindən uzaq rəhbərlərin özləri ilə bərabər, xalqı qul vəziyyətinə gətirmələri qısa və anamlı şəkildə poetik həllini tapır. Tahir Qəhharın milli ruhlu, azadlıq eşqli şeirlərindən nümunələr Azərbaycan xalqının azadlıq şairi Xəlil Rza Ulutürkün "Türkün çələngi" kitabının tərcümə hissəsində yer almışdır [s.446-452].

Tahir Qəhhar Sovet dövründə cəsarətli fikirləri obrazlı şəkildə söyləmək tərzinə sadıq qalaraq insanların istiqlal eşqini təbiətin diliylə ifadə edir. Dağın dilindən: "Lalə, hey laləm! Bahar gəldi açıldın, ürəyimdən sızan qan kimi yerə saçıldın!" bahar gəlsə də azad olmayan xalqın ürəyinin qanlı fəryadını obrazlaşdırır. Digər "Dağların pərvazi" poemasında Sovet İttifaqında baş verən hadisələri meşədəki heyvanların yaşam və dili ilə obrazlaşdırır. Poemanı oxuyan oxucu çox asanlıqla meşədə baş verənlərin sovetlərin reallaşdırdığı hadisələr olduğunu həmin an anlayır.

Batunun (Çolpanın şagirdi, müasiri) 20-ci illərdə guya Bolqarıstan həyatını təsvir edib yazdığı bu misraları "Yağının gücü artıb, yağya yağ gərək, Ov izləyən yağya başqa bir yağ gərək" dediyi kimi, Sovet dövründə şeirdə milli haqlarını, istiqlal arzularını, boyunduruqları qırmaq arzularını sətiraltı ifadə etməklə yanaşı, başqa xalqların dərdlərinə biganə qalmamaq kimi duyğu və düşüncələrlə ifadə etmək xüsusiyyəti mövcud idi. Bəxtiyar Vahabzadə "Latın dili", Xəlil Rza Ulutürk "Afrikanın səsi", Erkin Vahidov "Kanada Turkumu", Tahir Qəhhar isə "Zindannamə" şeirlərində başqa xalqların dərdirinin ifadəsi ilə milli dərdirindən söhbət açır, milli kimliyini, ana dilini boğan əsarət zəncirlərinə etiraz edirdilər. Məsələn, Tahir Qəhhar Çankayşilərdən zülm görən Vyetnam başçısı Ho Şi Min'in adına "Zindannamə", "Sərdabalar" şeirlərində istiqlal duyğularını belə dilə gətirir:

*Nə edim, nəyim dilsiz,
Gözlərim çəkməkdə nalələr!
Titrədir dünyanı fəğanım
Sözlərim çəkməkdə nalələr!
Mənə zindan zülməti də
Yalnızlıq, qəm çox yaxın.
Amma ümid, durmadan söyləyər:
"Hürlük dəmləri çox yaxın" [4, s.1].*

Şair qəlbi təlatümdədir, varlığı narahatlıq, qəm içindədir. Dərdlərinin böyüklüyü ruhunu, vücudunu sarsıdır, qəlbinin naləsi dünyaya çatır, lakin zindanların, əsarətlərin sona çatacağına inanır şair ruhu, azadlığın yaxında olduğuna inamı var şairin. “Sərdabalar” şeirində isə şair əsarət altında olan türk xalqlarının mübarizə meydanlarına atılmaqla kölə həyatına son qoymaq fikrini önə çəkir:

*Fəryadımız zülmət içində
Yanmaqdadır məşəl kimi
Çağırıldıq biz intiqama
Yanıqdır bu fəryadımız! [5, s.1]*

Tahir Qəhhar yaradıcılığında istiqlal, azadlıq ruhlu şeirlərin sayı çox, məzmunu əhatəli, şairin ifadə tərzii özünəməxsusdur. "Biz beş il", "Altbaşlıqlı şeirlər", "Bu dünyada", "Peşman" kimi yüksək sənətkarlıqla yazılan şeirlərində şair azadlığın millətin bütün dərdlərinə dərman olacağını qeyd edərək, xalqını milli azadlıqlarını tələb etməyə səsləyir. “Kimliyini anlayan xalqın iqbalı günəş kimi parlar” – fikri Tahir Qəhharın azadlıq ruhlu şeirlərinin başlıca qayəsidir.

Tahir Qəhhar fəlsəfəsi bir çox şeirlərində bədii təfəkkürü ilə, həyəcan dolu ruhunun vəhdətində şair dünyasının xəritəsini yaradır. Düşünərək düşündürməyi bacaran şair düşüncələrini ifadə etmək üçün özünün ifadə üslubunu seçir. Duyğularında, fikirlərində səmimilik, pafosdan, şişirtmələrdən uzaq olan özü ilə söhbətini oxucusuna yönləndirir. İstər ictimai-siyasi hadisələrə şair baxışı, istər insan konsepsiyasına fərqli müstəvilərdən baxışda şair səmimidir, arzu və istəklərini, xəyallarını axıcı bir dildə, xalq dilində ifadə edir:

*Məni çaşdırmır yer də, göy də,
Mən təkə öz-özümə təəccüblənirəm.
Məni təəccübləndirməz bu aləm
Məchul kainat, o məchul Adəm,
Mənə dərd deyil gündəlik həyat,
Vücudu hər anın qılıncı ilə doğramaq,
Ürəyi sıxır qarışıq xatirələr,
Yoxluğu düşünmək, ölümə ağlamaq,
Heyranım, hanı o ümid və heyrət
Ruhların kirini yuyan qəmlər.
Yad rüzgarları əngəlləyən qeyrət,
Xalqları böyüdən böyük adamlar?...
(“İtirilən illər” şeiri), [5, s.1].*

Tahir Qəhharın bədii yaradıcılığı və elmi yaradıcılığının ana məqsədi türk xalqlarının ədəbiyyatının, elminin, bədii tərcümə problemlərinin tarixi köklər üzərində müasir tarixini yaratmaqdır. Onun çox tərəfli ədəbi-ictimai fəaliyyətinin əsas mahiyyəti türk xalqlarının mədəni inteqrasiyasına xidmət etməkdir. Şairin bu məqsədi Özbəkistanda türk xalqlarının elm və ədəbiyyat adamlarının əsərlərinin tanınması, öyrənilməsi, ədəbi tənqidin obyektinə çevrilməsi yönündə reallaşmaqdadır. Müasir dövrdə Türkiyə, Azərbaycan ədəbiyyatlarından nümunələri özbək türkcəsinə və ədəbi araşdırma predmetinə çevirən fədakar şairlərdən biri Tahir Qəhhardır.

Müasir ədəbi əlaqələrin inkişafında böyük xidmətləri olan Tahir Qəhharın Azərbaycan və özbək dillərindən qarşılıqlı tərcümələri, xüsusilə Azərbaycan poeziyasının, istər klassik poeziyadan, istərsə də müxtəlif dövr və mərhələlərdə yaşayıb-yaratmış şairlərin əsərlərini özbək dilinə uyğunlaşdırması şairin yaradıcılığında xüsusi xətlə seçilir. Tahir Qəhhar tərəfindən son otuz il ərzində türk, Azərbaycan, qaraqalpaq, rus, fars dillərindən tərcümə edilən kitabları sayca çoxdur. Azərbaycan ədəbiyyatından Nizami Gəncəvi, Mirzə Ələkbər Sabir, Məhəmməd Hadi, Xəlil Rza Ulutürk, Bəxtiyar Vahabzadə, Osman Sarıvəlli, Famil Mehdi, Qabil, Sabir Rüstəmxanlı, Elçin İsgəndərzadə, Ramiz Əskər, Qaçay Köçərlinin şeirlərini özbək dilinə çevirən Tahir Qəhhar tərcümə olunacaq əsər se-

çimində də millətin, xalqın milli mənafeyini qorumaq kimi ali məqsədlərin təəssübkeşidir. 60-cılardan ədəbi estafeti alan 80-ci illərdən şeirdə azadlıq carçısına çevrilən Tahir Qəhharın sənətində ana dili mövzusu, Azərbaycanın Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə yaradıcılığında olduğu kimi əsarətdən qurtulmağın əsas yoludur, dilini dananlar isə “fərari” gözüylə görülür. 1954-cü ildə Stalin kimi diktatorun ölümündən sonra “Ana dili” şeirini qələmə alan, milli ruhumuzun siması olan bu şeir digər türk xalqları kimi, özbək şeirində də ana dili mövzusunun aktuallaşmasına böyük təsir göstərdi. Sə-ləfləri və müasirləri kimi Tahir Qəhhar da “Altbaşlıqlı şeirlər”ində “dilini unudan millət yer üzündən yox olub gedəcək” fikrini poetikləşdirir. Tahir Qəhhar türk xalqlarının dillərindən poetik tərcümələrində də ana dili kimi həssas məsələyə çox məsuliyyət və ciddiyyətlə yanaşır.

Tahir Qəhhar istər tərcümə olunacaq əsərlərin seçimi, istər poetik tərcümənin “orijinala sadiqlik” prinsipi ilə qorunması və digər bədii tərcümənin problemlərini dərk edən və gerçəkləşdirən tərcümədir. Türk xalqlarının ədəbiyyat tarixini araşdırarkən, tərcümə əsəri seçərkən Tahir Qəhhar tarixin, dilin, ədəbiyyatın təəssübkeşidir. İsmail Akanın “Büyük Timur Devleti” adlı tarixi əsəri, Hüseyin Nihal Atsızın “Bozkurtların ölümü”, “Bozkurtların dirilişi” adlı tarixi romanları, Yunis İmrənin şeirləri, Məhmət Əmin Yurdakulun “Ey türk uyan” adlı şeir kitablarını özbək türkcəsinə uyğunlaşdıran Tahir Qəhharın tərcüməçilik məharəti və məsuliyyəti bədii dilə, üslub və formaya sadiqliyi əks olunur. Tahir Qəhhar yaradıcılığına kompleks yanaşmada, onun fəaliyyətinin ayrı-ayrı qollarını millilik baxımından xarakterizə etdikdə, şairin istər şeir yaradıcılığı, istərsə də bədii tərcümə fəaliyyətinin məqsədyönlü olduğu bəlli olur. Hər misrada, hər cümlədə Tahir Qəhharın fədakar milli ruhu öndədir. Millətinin, xalqının milli kimliyinə, mənəviyyətinə, adət-ənənəsinə yad olanlardan uzaqlaşmaq məntiqi, həqiqətlərin təhrif olunmasına qarşı mücadilə ruhu ilə zəngin bədii təfəkkürü bütün yaradıcılığını ehtiva edir. Tərcümə əsərinin seçimində Tahir Qəhhar eyni məqsədə xidmət edir. Tərcümə etdiyi əsərlərin mövzu və məzmunu ilə türk xalqlarının kimliyini hədəf alan siyasətlərə mücadilə baryeri qurur. Millətinin ali dəyərlərini, insanpərvərliyini, tolerantlığını nümayiş etdirməklə, təhrif olunmuş həqiqətləri üzə çıxarır. Tərcümə etdiyi əsərlərlə insanlıq konsepsiyası, milli kimlik tarixi, bu günü və sabahların arzu və fikir xəritəsini, azadlıq motivlərini başlıca məqsədinə çevirir. Azadlıq aşiqi Tahir Qəhhar Azərbaycan ədəbiyyatından etdiyi tərcümələrin müəllifini və mövzusunun məqsədinə görə seçir. Şair əzmkarlığı, şair mücadiləsi, milli mənsubiyyət, milli kimlik, azadlıq, milli və mənəvi rəmzlər tərcüməçinin şeir seçimində başlıca amillərdir. 2011-ci ildə Tahir Qəhhar “İnson minq yıl yaşardı...” (XX əsr ozarboyjon şeriyatından) başlığı altında Azərbaycan xalqının 20-ci əsrdə milli təfəkkürünün inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan mücadiləçi şairlərin eyni amala söykənmiş əsərlərini özbək türkcəsinə uyğunlaşdıraraq “Jahon edebiyati” dərgisində çap etdirmişdir. Əhməd Cavadın “Ozarbayjon bayroği”, “Şeirimi”, “Kelma”, ömrünün böyük bir hissəsini Buxara və Səmərqənddə yaşayan, ədəbi kimliyinin formalaşmasında bu şəhərlərin ədəbi mühitinin əvəzsiz rolu olan Əli Nəzminin (1878-1946) “Bulacakmi”, “Adolat”, “Xurriyatdan kim kənday uliş oldi”, Məhəmməd Hadinin “Umid”, “İnsonlarınq tarixiy fojealari yexud uyfonış lahxalari”, Xəlil Rzanın “Nizamiy Qanjaviy, avf ayla meni”, Qasım Qasımzadənin “İnson minq yıl yaşardı” şeirlərini özbək türkcəsində oxucusuna təqdim edir. Əsərləri tərcümə olunan müəlliflər Azərbaycan ədəbiyyatının mücadiləçi şairləridir.

Əli Nəzmi (Bülajakmi?)

*Faxminça seninq, millatimiz şod bülajakmi?
Vayrona şu yurt, mulkimiz obod bülajakmi?
Barbodu talon hakkımız, insonliqimizdek,
Kul bülqan oti kul yana, barbod bülajakmi?
Karbon bülayin, menqa şu jumbokni tuşuntur:
Şul eski papaxlar yana ujud bülajakmi? [6, s. 31]*

Və yaxud Əhməd Cavadın “Gəlmə” (Kelma) şeirində Sovetləri şimal küləklərinə, xalqımızı tufana bənzədən mücadiləçi şairin bədii təfəkküründən süzülən misraları özbək türkcəsinə uyğunlaşdıran Tahir Qəhhar xalqımızın milli ruhunun doğma özbəkçədə obrazını yaradır:

*Bu toğlar-meniki, yangi kun kun kürdi
Yekar toğlar seni oxim, ey tuman kelma!
İnonma falakka, burmişdir yuzin,
Endi bu yuz burmas xar zamon, kelma [6, s. 31].*

Tahir Qəhhar 2013-cü ildə nəşr olunan “XX əsr Ozarbayjon şeiriyatı antolojisi”ndə Elçin İsgəndərzadə, Ramiz Əskər, Qaçay Köçərli və digər klassik və müasir Azərbaycan şairlərinin və ədəbiyyat adamlarının şeirlərini tərcümə edərkən eyni prinsipə əsaslanır. Azadlıq motivi, mücadilə tarixi, milli kimlik və insan konsepsiyası öndədir. Azadlıq motivli, milli ruhlu şeirləri təəssübkeşliklə özbək türkcəsinə uyğunlaşdıran şairin şair təfəkkürünün axtarıqlarında insan amili, insan və dünya, zaman və insan məfhumları vacib, düşündürən həyati-bədii məfhumlardır. Bu kimi şeirlərin tərcüməsində Tahir Qəhhar poetik ruhunun köməyiylə dünyanın, kainatın, insanın, zamanın yaratdığı suallara cavab axtarır, sanki şeirin mahiyyətini anlamaqla ruhundakı suallara tərcümə vasitəsilə cavab tapır.

1970-80-ci illərdə özbək mətbuatında çap olunan Famil Mehдинin, Osman Sarıvəllinin, Qabilin şeirləri insanın təbiətlə təmasının, zaman məfhumunun insan taleyindəki rolunun yaratdığı suallara cavab axtarır. Famil Mehдинin Tahir Qəhhar tərcüməsində “Deyirlər ki, dünyada çoxdur insan”, Osman Sarıvəllinin “Mənə ömür verin” və digər şeirlərdə insan anlayışı zaman və yaşam kontekstindən açılır:

*Kurkinq, bokkanida jonni yendirqan,
İşonçni parçalab, dilni sindirqan
Badküzning, badsüzning küpayışidan,
Joxil, şarafsızning küpayışidan,
Yaşayversin inson!
Yaşosin inson! [2, s.3]*

Tahir Qəhharın ədəbi və estetik düşüncəsi istər qələmə aldığı, istərsə də tərcümə etdiyi şeirlərdə əks olunur. Çünki şair öz şeirlərində mövzu, məzmunu görə üslub və formasını seçə bilirsə, tərcümə etdiyi şeirlərdə bunu tərcümə seçimində həssaslıqla göstərir. Ruh ilə zəkasını, təxəyyülü ilə gerçəkləri ümumiləşdirməyi bacaran şairin yaradıcılığı məzmun etibarilə mübariz, məqsədyönlü, bəşəri və millidir.

ƏDƏBİYYAT

1. Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı [8 may 2015-ci il] Azərbaycan, 2015, 8 may, № 98 .
2. Tahir Qəhharın şəxsi arxivindən tərcüməyi-hal və ayrı-ayrı dərgilərdə nəşr olunan şeirlər.
3. XX əsr ozarbayjon şeiriyatı antoloqiya. Tuplovçi ve loyixə muallifi: Babahan Şerif. Toşkent, Turon-İqbol, 2013.
4. Тахир Каххар. <http://www.cocukvegenc.net/zindanname-tahir-kahhar/> 24.10.2016
5. Babahan Muhammed Şerif, Şahine İbrahimova. 20. Yüzyıl Özbek Şiirinde Bahar. Kardeş Kalemler dergisi, yıl: 7 / sayı: 75 / Mart, 2013.
6. XX əsr Ozarbaydjon şeiriyatı. İnon minq yıl yaşardi. Jaxon adabiyatı, adabiy-badiiy, ijtimoiy-publişistik jurnal, iyun 2011, 6 (169).

**ARTISTIC FEATURES OF UZBEK POET TAHIR GAHHR'S
CREATIVITY: NATIONALITY IN ARTISTIC TRANSLATION**

SUMMARY

In the article is examined the artistic features of the Uzbek poet, Tahir Gahhar's creativity and his translations from Azerbaijani poetry. Throughout his activity, the free thinking poet of the Uzbek people remained loyal to national traditions, preserved the traditions in terms of subject and content, style and form of Uzbek national poetry. The author also appealed to the national subjects in the selection of translations from Azerbaijani. The materials from poet's personal archive were included to the article, too.

**ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ТВОРЧЕСТВА
УЗБЕКСКОГО ПОЭТА ТАХИРА ГАХХАРА:
НАЦИОНАЛЬНОСТЬ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ПЕРЕВОДЕ**

РЕЗЮМЕ

В статье изучаются художественные особенности творчества современного узбекского поэта Тахира Гаххара, его переводы из азербайджанской поэзии. Поэт узбекского народа со свободным мышлением в своем творчестве всегда оставался верным национальным традициям с точки зрения мотивов и содержания, стиля и формы узбекской национальной поэзии. Автор также использовал национальные темы при выборе произведений, переведенных с азербайджанского языка. При написании статьи также были использованы материалы из личного архива поэта.